

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 17634
Tarih : 28.03.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/03/2022 16:32
Sayı: E-120.10-0991277

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yolsuzluk Algı Endeksi'nin 2021 yılı değerlendirmesinde Türkiye 2020 yılına göre 10 sıra gerileyerek 180 ülke arasında 96'ıncı oldu. Yolsuzluk Algı Endeksi 2021 sonuçlarına göre Türkiye, son 10 yıl içerisinde en çok puan kaybeden ülkeler arasında yer aldı. Yolsuzluk Algı Endeksi'nin verilerine de yansıdığı gibi ülkede artan yolsuzluğun önlenmesi tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Yolsuzluklar, az gelişmiş veya gelişmiş tüm ülkelerde temel problemler arasında yer almaktadır. Ülkelerde geniş bir alanda görülen ve birçok nedeni olan yolsuzluk, ekonomide kültürel ve sosyal yapıda ciddi bozulmalara sebep olmaktadır. Literatürde farklı tanımları bulunan yolsuzluk kavramının herkes tarafından anlaşılır net bir tanımı yoktur. Çünkü her ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel yapıları farklıdır hatta aynı ülke içinde bölgeler arasında bile farklılıklar söz konusudur. Doğası gereği gizli bir eylem olan yolsuzluk; ekonomilerde yatırım, büyüme, gelir dağılımı gibi makroekonomik büyüklükleri olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla, temel amacı topluma hizmet etmek olan devlete yolsuzlukla mücadele konusunda önemli görevler düşmektedir. Devlet, üstüne düşen bu görevleri ulusal ve uluslararası boyutta, kurumlarla işbirliği çerçevesinde yürütmelidir.

Yolsuzluk sıklıkla gizli yapıldığı için ölçülmesi zordur ve Dünya Bankası, Uluslararası Şeffaflık Örgütü gibi bazı kuruluşlar tarafından göstergeler yoluyla ölçülmektedir. Bu göstergeler genellikle yolsuzluk-yoksulluk araştırmalarında. Yolsuzluk ve yoksulluk arasındaki ilişkinin incelenmesinde, literatürde iki modelden söz edilmektedir. Birincisi ekonomik model, ikincisi yönetim modelidir. Ekonomik modele göre; artan yolsuzluk, ilk olarak ekonomik büyüme faktörlerini etkilemekte, ekonomik büyümeyi azaltmakta, gelir dağılımında adaletsizliği artırmakta ve yoksulluk artmaktadır. Yönetim modeline göre; artan yolsuzluk, ilk olarak yönetim faktörlerini etkilemekte, yönetim kapasitesini azaltmakta ve yoksulluk artmaktadır.

Yolsuzlukla mücadelede dünyanın önde gelen sivil toplum kuruluşlarından olan ve 100'ün üzerinde ülkede faaliyet gösteren Uluslararası Şeffaflık Örgütü (Transparency International), 1995'ten bu yana her yıl yayınladığı Yolsuzluk Algı Endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre Türkiye, 38 puanla 96. sırada yer aldı. Türkiye 2020 ile karşılaştırıldığında 2 puan kaybederek 10 sıra düşüş yaşadı. Pandora Belgelerinin etkisiyle küresel anlamda bir puan kaybı olsa da Türkiye 2013 yılından itibaren 12 puan kaybederek 43 sıra düşüş yaşayarak bu eğilimi devam ettirdi.

Yolsuzluk Algı Endeksi 2021 sonuçlarına göre son 10 yıl içerisinde en çok puan kaybeden ülkeler şunlar: Avustralya, Bosna Hersek, Botswana, Kanada, Şili, Kıbrıs, Guatemala, Honduras, Macaristan, Lübnan, Liberya, Lüksemburg, Mali, Moğolistan, Nikaragua, Filipinler, Polonya, Saint Lucia, Güney Sudan, Suriye, Türkiye, ABD ve Venezuela oldu. Türkiye, Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile karşılaştırıldığında, 27 üye ülkeden de düşük puan alarak Bulgaristan'ın ardından sonuncu sıraya yerleşti. 38 OECD ülkesi arasında 37. sırada yer alan Türkiye, G20 ülkeleri arasında ise sondan üçüncü sırada bulunuyor.

2013 yılında Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkeler grubunda lider konumda bulunan Türkiye, 2021 yılında yedinciliğe düştü. Yolsuzluk Algı Endeksi'nde, Danimarka (88), Yeni Zelanda'nın (88), Finlandiya'nın (88) ardından ikinci sırayı 85 puanla Norveç, İsveç ve Singapur paylaşmaktadır. Endeksin son sıralarında ise Suriye (13), Somali (13) ve Güney Sudan (11) bulunuyor.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün açıklamasına göre 2021 Yolsuzluk Algı Endeksi sonuçları, temel demokratik ilkelerin, hukuk devletinin ve medya özgürlüğünün yolsuzlukla mücadelenin vazgeçilmez unsurları olduğunu gösteriyor. Yolsuzluğun yaygınlaşmasını ve sıradanlaşmasını sağlayan cezasızlık uygulamaları sürüyor. Medya kuruluşlarına, gazetecilere, sivil topluma yönelik baskı ve yıldırma politikaları devam ediyor. Yolsuzluk Algı Endeksi'nin verilerine de yansıdığı gibi ülkede artan yolsuzluğun önlenmesi tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tulay
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Gülüm
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Ali - 3. sınıf
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgül
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarısaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	ŞevİN
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Güney
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusret
19	DERŞİM DAĞ	DİYARBAKIR	Dr. Dağ
20	İMAM TAŞCIER	DİYARBAKIR	İmam